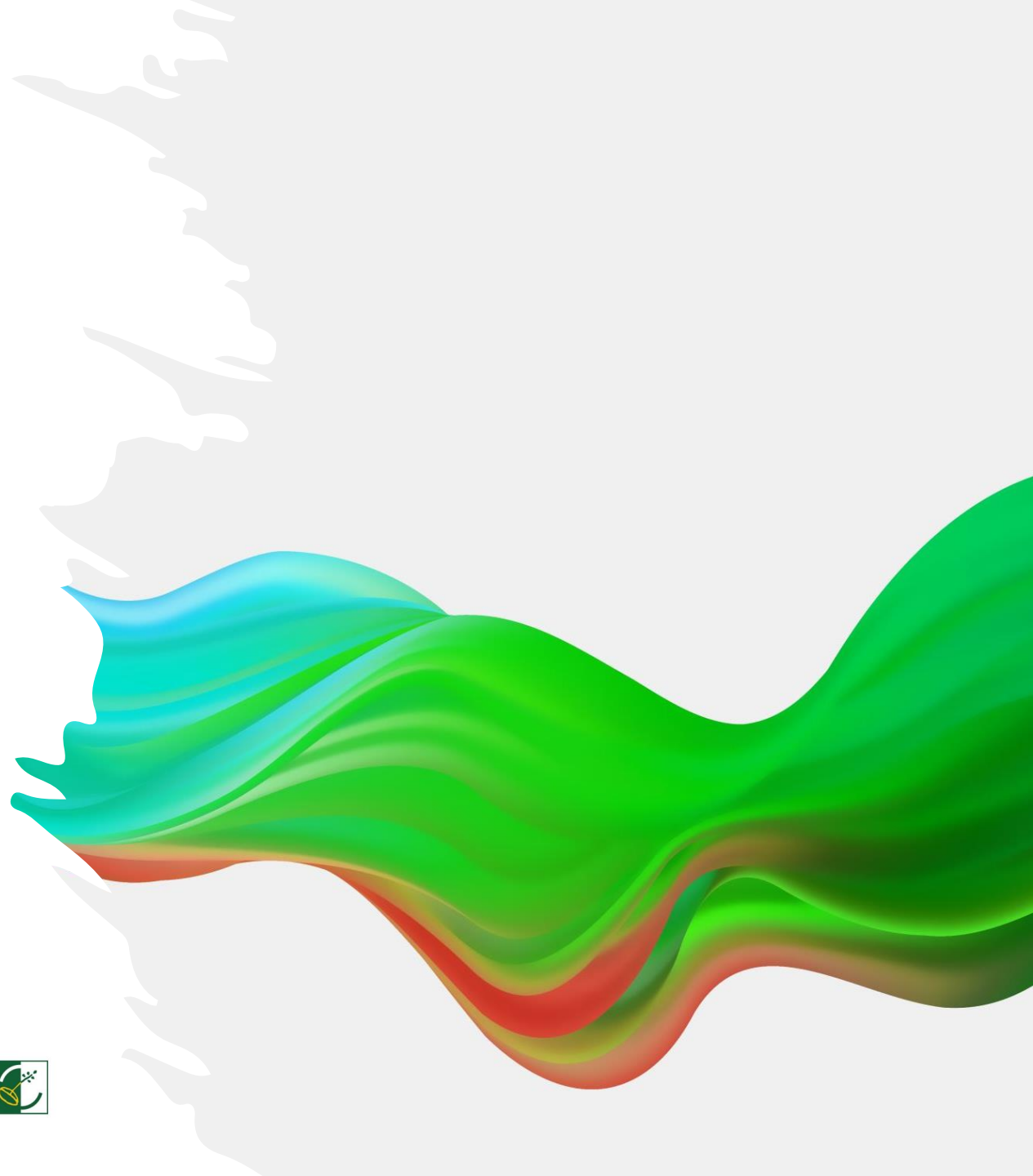

Predstavitev osnutka Strategije LAS Dolenjska in Bela krajina 2027

METLIKA, 16. 1. 2025

Sofinancira
Evropska unija

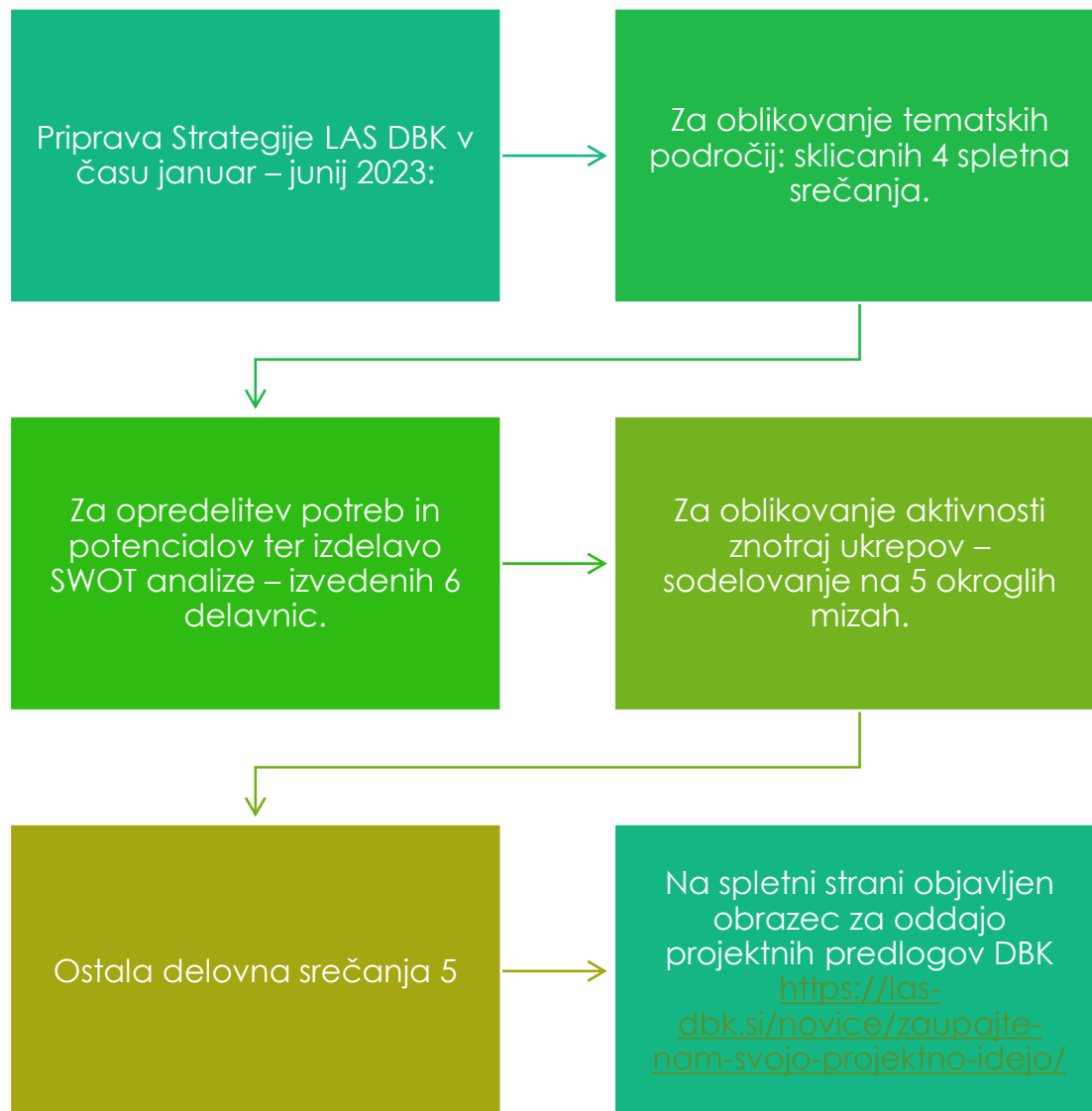

Vsebina delavnice:

1. Predstavitev osnovnih poudarkov iz SLR LAS DBK 2027, ki jih je potrebno upoštevati pri pripravi projekta.
2. Predstavitev 1. javnega poziva LAS DBK 2027 iz sredstev EKSRP.
3. Predstavitev Prijavnega obrazca za projekte, kot orodje za nadaljnji vnos vloge v elektronsko aplikacijo.
4. Vprašanja.

POSTOPEK PRIPRAVE SLR LAS DBK DO 2027

LEGENDA

Meja LAS

Meja občine

- 1 LAS MEŽIŠKE DOLINE
- 2 LAS MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM
- 3 LAS KOZJAK-POHORJE
- 4 LAS BARJE Z ZALEDJEM
- 5 LAS OBSOTELJE IN KOZJANSKO
- 6 LAS V OBJEMU SONCA
- 7 LAS GORENJSKA KOŠARICA ZA PODEŽELJE
- 8 LAS ZGORNJA GORENJSKA - BOJA
- 9 PARTNERSTVO LAS ZASAVJE
- 10 LAS MDD 2027
- 11 LAS RAZNOLIKOST PODEŽELJA
- 12 LAS DOLINA SOČE
- 13 LAS BOGASTVO PODEŽELJA OB DRAVI IN V SLOVENSКИH GORICAH
- 14 LAS OVTAR SLOVENSКИH GORIC
- 15 LAS MED POHORJEM IN BOČEM
- 16 LAS SRCE ŠTAJERSKE
- 17 LAS NOTRANJSKA
- 18 LAS POVEZANI MED DRAVO IN GORICAMI
- 19 LAS OD POHORJA DO BOHORJA
- 20 LAS LOŠKEGA POGORJA
- 21 LAS S CILJEM
- 22 LAS HALOZE 2021-2027
- 23 LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA
- 24 LAS ZA MESTO IN VAS
- 25 LAS PO POTEH DEDIŠČINE OD TURJAKA DO KOLPE
- 26 LAS SPODNJE SAVINJSKE DOLINE
- 27 LAS VIPAVSKA DOLINA
- 28 LAS GORIČKO
- 29 LAS POSAVJE 2021-2027
- 30 LAS ZGORNJE SAVINJSKE IN ŠALEŠKE DOLINE
- 31 LAS PRI DOBRIH LIUDEH
- 32 LAS SPODNJE SAVINJSKE DOLINE
- 33 LAS SRCE SLOVENIJE
- 34 LAS LAS SUHE KRAJINE, TEMENICE IN KRKE (STIK)
- 35 LAS PRLEKIJA
- 36 LAS ZELENA ISTRA
- 37 LAS SOŽITJE MED MESTOM IN PODEŽELJEM

OSNOVNI PODATKI LAS DBK

Vključene občine v partnerstvo LAS DBK

Vključenih 12 občin:

Črnomelj, Metlika, Mirna, Mirna Peč, Mokronog-Trebelno, Novo mesto, Semič, Straža, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice

Osebna izkaznica LAS:

Velikost: 1.254 m²

Število prebivalcev: 94.149 oz. 70.156 Brez naselja Novo mesto

Vodilni partner LAS:

Razvojni center Novo mesto d.o.o.

Podbreznik 15, 8000 Novo mesto

Predsednica LAS DBK: Polona Kambič, Županja občine Semič

Podpredsednica Tina Cigler, Društvo za razvoj prostovoljnega dela

VIŠINA SREDSTEV NAMENJENIH ZA IZVAJANJE SLR LAS DBK 2027

Predvidena sredstva/ocena EKSRP: 2.161.331,50 EUR

Predvidena sredstva ESRR: 1.796.089,65 EUR

SKUPAJ (EKSRP + ESRR) 3.957.421,15 EUR

Pravila izvajanja pristopa CLLD 2027 so določena z Uredbo CLLD 2027 (DDV, predplačila za izvajanje projektov, pavšali ...).

IZHODIŠČA ZA IZDELAVO SLR LAS DBK DO 2027

Izhodišča za oblikovanje ukrepov:

- **Demografska struktura** – sorazmerno ugodna v primerjavi z SLO povprečjem (LAS DBK 123,64, SLO 137,1), razen belokranjskih občin; nizka stopnja brezposelnosti 5,7%; stopnja tveganja revščine je pod SLO povprečjem (11,5%), slaba izobrazbena struktura v primerjavi z SLO; slabi kazalniki zdravja (bolniške odsotnosti 21,3 dni, SLO 19,4 dni); več duševnih stisk med mladimi; pomanjkanje programov za aktivno staranje; upadanje interesa za prostovoljstvo.
- **Gospodarstvo, kmetijstvo, turizem** - neto dodana vrednost 2% pod SLO povprečjem; razviti blagovni znamki; 75% kmetijskih zemljišč v območjih z omejenimi dejavniki; po deležu ekoloških zemljišč na 4.mestu; prevladujoča panoga živinoreja; možnosti za razvoj dopolnilnih in nekmetijskih dejavnosti; gozdnatost blizu SLO povprečju - 58%; potencial za predelavo lesa; razvoj butičnega turizma; nadaljnji razvoj turizma v zidanicah.
- **Naravna in kulturna dediščina** – več kot polovica LAS se nahaja na območju Nature 2000; bogata biodiverziteteta; zavarovana območja; heterogena kulturna dediščina – 26% kulturne dediščine v zelo slabem stanju.
- **Urejenost vaških središč** – neizkoriščeni skupni objekti več kot 50%; novi načini dela, nove priložnosti; aktivne iniciative za oživljanje življenja tako v urbanih kot ruralnih naseljih; pobude za razvoj pametnih vasi.

POTREBE IN POTENCIALI NA OBMOČJU LAS

Prepoznanih 9 potreb in njihovih potencialov.

Na **področju kmetijstva in podjetništva** – razvoj zelenega kmetijstva; razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah; razvoj krožnega in biogospodarstva; razvoj lokalnega podjetništva in trajnostnega turizma

Na področju **kulturne in naravne dediščine** – trajnostni razvoj v povezavi s specifičnimi oblikami turizma.

Na področju **dviga kakovosti življenja** – urejanje rekreativnih površin in prostorov za medgeneracijsko druženje; razvoj vsebin v smeri pametnih vasi.

Na področju **zdravja in socialne varnosti** – spodbuditi vse starostne skupine k aktivnemu državljanstvu; aktivacija in opolnomočenje ranljivih ciljnih skupin.

CILJI SLR LAS DBK 2027

S Strategijo LAS Dolenjska in Bela krajina sledimo ciljem zapisanim znotraj:

- **Strateškega načrta kmetijske politike 2021–2027,**
- **Cilj SO8** - Spodbujanje zaposlovanja, rasti, enakosti spolov, vključno z udeležbo žensk v kmetijstvu, socialne vključenosti in lokalnega razvoja na podeželju, vključno s križnim biogospodarstvom in trajnostnim gozdarstvom.
- **Program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027**
- **Cilj 5** – Slovenija, ki je bližja državljanom

DODANA VREDNOST, INOVATIVNOST IN TRAJNOST

Dodana vrednost projekta – pozitivni učinki, ki jih prinaša realizacija projekta (gospodarski učinek, družbeni učinek, okoljski prispevek ...).

Inovativnost projekta – s projektom se uvajajo novi pristopi v okolju, kjer se izvaja (digitalizacija in robotizacija poslovnih procesov; prijetno bivalno okolje; razvoj trajnostnega turizma; razvoj koncepta pametnih vasi ...).

Trajnost projekta – izvajanje projektnih aktivnosti še po zaključku projekta, možnosti nadgradnje in nadaljnjega razvoja s projektom doseženih rezultatov.

Ukrep 1: Programi in manjše naložbe za razvoj zelene ekonomije, diverzifikacijo kmetijskih gospodarstev, razvoj biogospodarstva in povezovanje kmetijskih proizvajalcev za zagotavljanje prehranske varnosti in dostopa do zdrave hrane

Opis ukrepa:

- **Razvoj ekološkega kmetijstva** brez uporabe sintetičnih pesticidov in gnojil, tudi z bolj prilagodljivimi avtohtonimi rastlinami.
- Spodbuditi kmetije za **skupen nastop** na trgu in za vstop v že obstoječ blagovne znamke na območju lokalne akcijske skupine in v sheme kakovosti.
- Posodobitev procesov v pridelavi s pomočjo **uvajanja digitalizacije in uporaba robotov** pri kmetijskih opravilih.
- **Povezovanje kmetij** znotraj že vzpostavljenih povezav (npr. semenska banka, povezava zeliščarjev...) in razvoj novih lokalnih oskrbovalnih verig.
- **Povezovanje kmetij z ostalimi sektorji znotraj** oskrbovalne verige - potrošniki (javni zavodi, gostinski obrti), oblikovanje potrošniških združenj.
- **Oblikovanje manjših logističnih centrov** za lažjo distribucijo in predelavo lokalno pridelane hrane.
- Prehod v **krožno biogospodarstvo** za zmanjševanje odpadkov in stranskih proizvodov ter uporaba teh na inovativen način.
- Aktivnosti za **zmanjšanje odpadne hrane** v javnih zavodih in racionalno porabo le te.
- **Digitalizacija in robotizacija** v kmetijstvu za konkurenčen nastop na trgu.
- Vlaganja v **manjšo turistično infrastrukturo** na podeželju potrebne za razvoj zelenega, butičnega turizma v navezavi z lokalno gastronomijo in dodatno **ponudbo (npr. turizem v zidanicah in ostale oblike turizma na kmetijah)**.
- Razvoj ostalih dejavnosti na kmetijah **povezanih z izvajanjem učnih, socialnih in zdravstvenih programov** (učne kmetije, nastanitvene in bivalne enote za ranljive ciljne skupine, zaposlitveni centri, fito kmetije, terapijske kmetije, eko kmetije...).

Vir financiranja: EKSRP

Kazalnika ukrepa

Ukrep	Kazalnik	Enota merjenja
Ukrep 1: Programi in manjše naložbe za razvoj zelene ekonomije, diverzifikacijo kmetijskih gospodarstev, razvoj biogospodarstva in povezovanje kmetijskih proizvajalcev za zagotavljanje prehranske varnosti in dostopa do zdrave hrane	<p>R.39 Razvoj podeželskega gospodarstva: število podeželskih podjetij, vključno s podjetji na področju biogospodarstva, razvitih s podporo v okviru SKP.</p> <p>R.10 Boljša organizacija dobavne verige: delež kmetij, ki sodelujejo v skupinah proizvajalcev, organizacijah proizvajalcev, na lokalnih trgih, v kratkih dobavnih verigah in shemah kakovosti</p>	<p>Število podeželskih podjetij, ki so se razvila s podporo LEADER (št. se komulira skozi čas)</p> <p>Število kmetij neposrednih udeležencev v projektu</p>

Ukrep 3: Vlaganja v manjšo infrastrukturo in storitve/dejavnosti za krepitev kvalitete življenja prebivalcev na območju LAS.

Opis ukrepa:

- **Vlaganja v manjšo infrastrukturo** za izboljšanje kakovosti življenja na podeželju z razvojem/dostopom storitev in urejene infrastrukture ter za manjše obremenjevanje okolja.
- Vlaganje v **obnovo in opremo rekreacijskih parkov, športnih igrišč** z novimi inovativnimi vsebinami prilagojenimi za različne ciljne skupine.
- Naložbe v **ureditev tematskih in rekreativnih poti** in z njimi spremljajočo infrastrukturo .
- Manjše naložbe v **izgradnjo, obnovo in nakup opreme v objekte skupnega pomena** (kot so prostori za medgeneracijsko druženje, prostori za izvajanje različnih priložnostnih dejavnosti, razstavnici prostori, vaški domovi, prostori za delovanje otrok..).
- Vlaganja v **trajnostno mobilnost** in ostale alternativne oblike mobilnosti (postajališča kolesa, avtobusna postajališča, car sharing, skupni prevozi...).
- Spodbude za **trajnostni ekosistem urejanja javnih površin** (razvoj zelenih površin znotraj urbanih in vaških središč).

Vir financiranja: EKSRP, ESRR

Kazalnika ukrepa:

Ukrep	Kazalnik	Enota merjenja
Ukrep 3: Vlaganja v manjšo infrastrukturo in storitve/dejavnosti za krepitev kakovosti življenja prebivalcev na območju LAS	<p>R.41 Povezovanje evropskega podeželja: delež podeželskega prebivalstva, ki ima koristi od boljšega dostopa do storitev in infrastrukture zaradi podpore SKP.</p> <p>R.40 Pametni prehod podeželskega gospodarstva</p>	<p>Število prebivalstva, ki bo imelo koristi od izboljšav, ki so predmet projekta (ena enota se upošteva le enkrat).</p> <p>Število strategij pametnih vasi, ki prejemajo podporo</p>

Ukrep 4: Vlaganja v manjšo infrastrukturo in storitve za trajnostni razvoj območja LAS v smeri varstva naravne in kulturne dediščine in z njim povezanega trajnostnega turizma

Opis ukrepa:

- **Vsebine in aktivnosti za izboljšanje** ogroženih vrst in habitatnih tipov.
- Manjše naložbe v infrastrukturo za zagotavljanje **kakovostne interpretacije naravovarstvenih površin** (zagotavljanje funkcionalne zelene infrastrukture), s poudarkom na izobraževanju in ozaveščanju o ohranjanju narave in okolja).
- Manjša vlaganja **v objekte kulturne dediščine in v izvajanje programov** s ciljem funkcionalnega oživljanja objektov za potrebe izvajanja različnih aktivnosti za prebivalce in turiste.
- Vlaganja v razvoj **turizma skladnega z lokalno in zgodovinsko identiteto** in potrebami ranljivih ciljnih skupin (kulturni turizem, turizem na prostem in aktivni turizem, ki spoštuje okoljske in prostorske zahteve).
- Programi in manjše naložbe za ohranjanje **biodiverzitate na območju NATURE 2000** (urejena in za naravo nemoteča prisotnost obiskovalcev).
- Programi za spodbujanje krožnih pristopov – aktivnosti za ozaveščanje prebivalcev o **pomenu krožnih pristopov** in varovanju virov, izobraževanja in izvedba pilotnih primerov krožnih pristopov.

Vir financiranja: EKSRP, ESRR

Kazalnik ukrepa

Ukrep	Kazalnik	Enota merjenja
Ukrep 4: Vlaganja v manjšo infrastrukturo in storitve za trajnostni razvoj območja LAS v smeri varstva naravne in kulturne dediščine in z njim povezanega trajnostnega turizma	R.27 Okoljska in podnebna uspešnost zaradi naložb na podeželju: število operacij/projektov, ki prispevajo k ciljem na področju okoljske trajnosti	Število projektov (če v programskem obdobju upravičenec prejme 2 naložbena projekta, se šteje kot 2).

Ukrep 5: Programi in manjše naložbe za spodbujanje celostne, zdrave, socialno vključujoče in solidarne družbe

Opis ukrepa:

- **Programi in manjše naložbe v opremo za socialno aktivacijo mladih** za kakovostno preživljanje prostega časa.
- Programi in manjše naložbe v **programe povezane z izkustvenim učenjem v naravi** (učne kmetije, šolski vrtovi
- Programi in manjše naložbe za **ohranjanje aktivnega prebivalstva na podeželju** in razvoj novih oblik vaškega sodelovanja in povezovanja.
- Razvoj inovativnih modelov za čim **daljšo aktivnost starejših** (medgeneracijski programi, izmenjava izkušenj med mladimi in starejšimi), tudi v smeri digitalizacije.
- Programi za **produktivno aktivacijo zmogljivosti ranljivih ciljnih skupin** njihovo socialno in delavno vključevanje.
- Priprava **vzgojno-zdravstvenih vsebin in izvedba predevanj** z zagotavljanje z zagotavljanjem predavateljev v izobraževalnih projektih z namenom prenašanja kakovostnih in verodostojnih informacij do bolnikov in njihovih najbližjih.
- Oblikovanje **različnih mrež za reševanje dolgotrajnih verižnih stisk** z vključitvijo različni organizacija.
- Vzpostavitev info **točka za informiranje prebivalcev** o obstoječi pomoči (mreža paliativne oskrbe, info točke od demenci, o paliativni oskrbi, demenci, Hospic oskrbe..).

Vir financiranja: EKSRP, ESRR

Kazalnik ukrepa

Ukrep	Kazalnik	Enota merjenja
Ukrep 5: Programi in manjše naložbe za spodbujanje celostne, zdrave, socialno vključujoče in solidarne družbe	R.42: Spodbujanje socialne vključenosti: število oseb, zajetih v projekte socialnega vključevanja, ki prejemajo podporo.	Število oseb (vse osebe, ki so vključene v projekte, tudi večkrat v programskem obdobju).